

TOPINAMBUR

Helianthus tuberosus

Tinka Bačič, Robert Brus, Petra Sladek, Simona Strgulc Krajšek
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta

DOMOVINA Severna Amerika.

OPIS Topinambur je do 3 m visoka zelena trajnica z gomoljasto odebeljenimi koreniki. Steblo je zgoraj pogosto nekoliko razvejeno in srhkodlakavo. Listi so jajčastosuličasti, grobo nazobčani, pecljati, zgoraj raskavi in spodaj dlakavi. Na steblu se razvije več dolgo-pecljatih pokončnih koškov, ki v premeru merijo 4–8 cm. Vsi cvetovi so rumeni, jezičastih je 12–15, dolgi so do 4 cm in približno 1 cm široki. Plodovi so enosemenske rožke, dolge 4–6 mm, s kodeljico iz 4 ščetin.

ČAS CVETENJA September–november.

ZRELOST SEMEN Pozna jesen, vendar semena pri nas ne dozoriijo.

RASTIŠČA Raste na sončnih legah na bogatih vlažnih tleh, kot so bregovi rek in potokov, gozdni robovi, ob cestah, na nasipališčih, redko tudi gojeno.

RAZMNOŽEVANJE IN RAZŠIRJANJE Glavni način razmnoževanja je z razkosanjem korenik in gomoljev. Gomolje lahko nehote raznesemo s prstjo, če pa so sestoji topinamburja v bližini vodotokov, jih lahko prenaša tudi voda.

ODSTRANJEVANJE Posamične rastline izkoplremo in pazimo, da v celoti odstranimo tudi gomolje, iz katerih so rastline zrasle. Pri večjih sestojih je uspešna tudi košnja, ki pa jo je treba ponoviti 2-krat letno, in sicer konec junija in avgusta.

KAM Z ODSTRANJENIMI RASTLINAMI

Rastline lahko oddamo v začasni zbirni center na Povšetovi 2 v Ljubljani.

V zabojnik ZELENI ODREZ odložimo:

- vse nadzemne dele rastlin (lahko tudi s socvetji).

V zabojnik INVAZIVNE RASTLINE – OSTALO odložimo:

- podzemne dele (korenine in gomolje).

Nadzemne dele lahko kompostiramo v domačem kompostniku.

**PREPOZNAJ,
PREDELAJ
ALI PREDAJ.**

Topinambur pogosto uspeva v bližini vodotokov. Foto: S. Strgulc Krajšek

Posušena stebela topinamburja v zimskem času. Foto: S. Strgulc Krajšek

Izkopani stebelni gomolji topinamburja. Foto: S. Strgulc Krajšek

MOŽNOSTI UPORABE ODSTRANJENIH RASTLIN

Gomolji topinamburja so užitni, uporabljamo jih na enak način kot krompir. Ker namesto škroba kot založno snov vsebujejo inulin, so zanimivi v prehrani diabetikov. Zelo primerni so tudi za krmo.

Topinamburjev štrukelj in čips, omaka iz štrbonclja. Foto: B. Boh Podgornik

Pomladna solata z vloženim topinamburjem. Foto: Z. Strojín Božič

APPLAUSE – OD ŠKODLJIVIH DO UPORABNIH TUJERODNIH RASTLIN Z AKTIVNIM VKLJUČEVANJEM PREBIVALCEV

Način citiranja: Bačič T., Brus R., Sladek P., Strgulc Krajšek S. (2018): Informativni listi za invazivne tujerodne vrste rastlin v projektu Applause. Topinambur (*Helianthus tuberosus*). Spletna stran: <https://www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/applause/>

Mestna občina
Ljubljana

Univerza v Ljubljani

